

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכונניות ומשאיות בע"מ

לפני כבוד השופטת (בפועל) והרשמת אורלי מור-אל

מבקשים :
1. בר אוריון
2. חיים אוריון
ע"י ב"כ עו"ד משה בן דרור

נגד

משיבות :
1. "מאיר" חברה למכונניות ומשאיות בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד דרור קדם ואח'
2. HONDA MOTOR CO LTD
ע"י ב"כ עו"ד חגי דורון ואח'

החלטה

לפני בקשה מטעם המבקשות להכיר במסירת הבקשה המתוקנת לאישור תובענה ייצוגית לידי המשיבה-1 כהמצאה כדין לידי המשיבה-2 (חברה זרה) בהתאם להוראת תקנה 163(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: "תקנות סדר הדין האזרחי").

תמצית העובדות וטענות הצדדים:

1. המבקשים הגישו בקשה לאישור תובענה ייצוגית (להלן: "בקשת האישור") נגד המשיבות בטענה שהמשיבה 1, מאיר חברה למכונניות ומשאיות בע"מ (להלן: "חברת מאיר") שהינה חברה המייבאת והמשווקת אופנועים וחלפים מתוצרת Honda והמשיבה 2, Honda Motor Co. Ltd, שהינה יצרנית האופנועים (להלן: "חברת הונדה"), ייצרו ושיווקו אופנועים בידיעה שקיים בהם פגם מובנה בכך שקיימת בעיה בהתנעה, הגורמת לכך שהאופנוע כבה תוך כדי הנהיגה.

תחילה הוגשה בקשת האישור נגד חברת מאיר בלבד ואולם לימים הוגשה בקשה לתיקון, שמהותה הוספת חברת הונדה. בהעדר תגובה מטעם המשיבה ובהינתן שבקשת התיקון הוגשה בטרם הוגשה תשובה לבקשת האישור נעתר בית המשפט (כב' השופטת עידית ברקוביץ) לבקשת התיקון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכונניות ומשאיות בע"מ

2. את בקשת האישור המתוקנת לשתי החברות, שלחו המבקשים לחברת מאיר בלבד מתוך הנחה הרשומה במפורש בבקשה, שחברת מאיר הינה נציגת חברת הונדה בישראל.

לאחר התכתבות בין הצדדים בגדרה הבהירה חברת מאיר שאינה מוסמכת לקבל כתבי בי-דין בעבור חברת הונדה, הגישה חברת מאיר בקשה להורות למבקשים להודיע אם הם עומדים על התיקון שבוצע בכתבי הטענות ביחס להוספת חברת הונדה ולקבוע את סדרי הדיון בהתאם. בבקשה נטען שמאז הגשת בקשת האישור המתוקנת לא ננקט על ידי המבקשים הליך כלשהו בניסיון לעמוד בנטל המוטל עליהם בביצוע המצאה כדין של בקשת האישור לידי חברת הונדה, לאחר שהובהר למבקשים שחברת מאיר אינה נציגתה בישראל של חברת הונדה ואינה מוסמכת לקבל עבודה מסמכים. בקשה זו להכרה בהמצאה לחברת מאיר כהמצאה לחברת הונדה, הוגשה בעקבות החלטת בית המשפט מתאריך 18/10/22, לפיה על המבקשים להגיש בקשה נפרדת בעניין.

3. בבקשה נטען, שלאורך כל העת במשך כחודשיים מיום הגשת בקשת התיקון ועד למועד ההחלטה המקבלת את בקשת התיקון, חברת מאיר לא אמרה שאינה נציגת חברת הונדה בישראל, או שאינה הכתובת להמצאה, זאת חרף העובדה שהמבקשים ציינו במפורש בבקשת התיקון, כאמור, שחברת מאיר היבואנית, היא נציגת חברת הונדה - היצרן ובכוונתם להמציא את בקשת האישור המתוקנת באמצעותה.

המבקשים מפרטים שבקשת האישור המתוקנת הומצאה לחברת מאיר באמצעות דואר אלקטרוני, כאשר באי כוחה מסרו לבא-כוחם של המבקשים כי שדי בהמצאה בהודעה במייל, ובמסגרת זו כתבו שהם לא מחזיקים ייפוי כוח מטעם חברת הונדה לקבל כתבי בי-דין, באופן שמלמד, לטענת המבקשים, שחברת מאיר היא כן הכתובת להמצאה לחברת הונדה. רק לאחר מכן, בחלוף כחודש ימים הודיעה חברת מאיר למבקשים באמצעות הודעת דואר אלקטרוני שאינה מוסמכת לקבל עבור חברת הונדה כתבי בי-דין וכי אין לה ערוצי קשר ישירים מול חברת הונדה, זאת מטעמים של טקטיים של הכבדה.

לטענת המבקשים, התנהלות המשיבות אינה בניקיון כפיים, חברת מאיר היא היבואנית הבלעדית והרשמית של חברת הונדה בישראל והיא אשר אחראית על הטמעת דגמי הונדה השונים בישראל. כך באתר הונדה ישראל, מופיע פירוט נרחב על אודות "מורשת קבוצת מאיר" (המשיבה 1). בנוסף אתר הונדה ישראל מפנה בלינק ישיר לאתר היבואנית – חברת הונדה. חברת מאיר, היא היבואנית היחידה המוזכרת באתר.

בנוסף נטען, שבאתר חברת הונדה מופיע פירוט על הסכם הפשרה במסגרת ת"צ 14148-08-15 **דבוש נ' מאיר חברה למכונניות ומשאיות בע"מ**, בהתייחס לכלי רכב פרטיים מתוצרת הונדה שיובאו למדינת ישראל על ידי חברת מאיר. באותו הליך חברת מאיר הייתה הנתבעת היחידה, ואף על פי כן הפירוט על אודות הסכם הפשרה מופיע באתר חברת הונדה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכוניות ומשאיות בע"מ

כך גם נטען בנוגע לריקול (Recall) שפורסם באתר חברת הונדה, קיימת לשונית אשר מובילה באופן אוטומטי וישיר לפירוט באתר היבואנית – חברת מאיר. הונדה העולמית, אף היא, כנטען, מפנה באתר שלה לפרטי חברת מאיר ומכאן ניתן ללמוד על הקשר ההדוק בין שתי החברות.

לפי הטענה הקשר בין אתר חברת הונדה בישראל לחברת מאיר, היבואנית, כה צמוד, עד כדי כך שחברת מאיר היא המפעילה של אתר חברת הונדה בישראל.

בנוסף, גם הונדה העולמית, מפנה באתר הבינלאומי שלה אל היבואנית בישראל, אל כתובתה ואל האתר שהיבואנית מפעילה בישראל, כהונדה ישראל.

המבקשים מפנים עוד לתשובת חברת מאיר לבקשה לאישור תובענה ייצוגית במהלך הפנתה רבות לפעולות היצרן ולקשר עמו, כמו גם לתמלילי שיחות מוקלטות, בהם מתארים נציגי חברת מאיר קשר צמוד, עקבי ורציף עם חברת הונדה (היצרנית).

4. שתי החברות המשיבות, טוענות מנגד שאין ביניהן קשר ישיר המאפשר לקבוע שהמצאה לחברת מאיר, הינה המצאה כדין גם לחברת הונדה.

חברת מאיר מדגישה, שלא מתקיימים יחסים ישירים בינה לבין חברת הונדה, והקשר שלה הוא לחברה אחרת היושבת באירופה. כמו כן, מדגישה שהיא אינה הגורם המוסמך על פי דין להכיר בעצמה כמי שמורשית לקבל כתבי בי-דין עבור ישות אחרת, קל וחומר שמדובר בתאגיד זר וחיצוני לחברה עצמה. הסמכות למנות מורשה לקבלת כתבי בי-דין נתונה לבעל הדין עצמו, וכפי שנמסר למבקשים כבר לפני חודשים רבים באמצעות באי כוחם, עליהם לפנות לחברת הונדה ישירות. תגובה זו לא נתמכה בתצהיר.

חברת הונדה טוענת שהמצאת הבקשה לאישור באמצעות חברת מאיר אינה מהווה המצאה כדין לידיה. בתגובה נטען שמזה שנים רבות, הקשרים העסקיים שבין קבוצת הונדה ובין חברת מאיר, המהווה יבואן ישיר של רכבי ואופנועי קבוצת הונדה לישראל, אינם מתקיימים באמצעות חברת הונדה עצמה הממוקמת ביפן ועומדת בראש קבוצת הונדה, אלא בין חברת Honda Motor Europe Ltd (להלן: "החברה האירופית") הממוקמת באנגליה לבין חברת מאיר ללא מעורבותה של חברת הונדה ביפן.

הקשרים העסקיים בין קבוצת הונדה לבין חברת מאיר, מתבצעים, לפי הטענה, באמצעות תקשורת בין חברת מאיר לחברה האירופית. גם יבוא כלי הרכב של קבוצת הונדה לישראל מתבצע על ידי החברה האירופית והיא זאת שמוכרת את כלי הרכב לחברת מאיר, ואת האופנועים נשוא בקשת האישור של הונדה לישראל.

הוסף עוד שמקור הידיעה של חברת הונדה בנוגע לכך שהמבקשים ניסו להמציא לה את הבקשה לאישור באמצעות חברת מאיר, לא הגיע מחברת מאיר, אלא הדבר נודע לה ממשד עורכי דין ביפן אשר נודע לו על כך ממשד עורכי דין בישראל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכונות ומשאיות בע"מ

הונדה טוענת, תוך הפנייה לפסיקה רבה התומכת בעמדתה לשיטתה, שלא מתקיים הקשר הישיר, האינטנסיבי והקבוע המאפשר להכיר בתוקפה של ההמצאה.

5. לטענות אלה השיבו המבקשים, שעמדת המשיבות מיתממת ומלאכותית, שכן אין מחלוקת שמאיר היא היבואנית הבלעדית והרשמית של היצרן – חברת הונדה, והיא זו שמבצעת תיקונים והליכי ריקול (Recall) מטעם היצרן הדורשים קשר צמוד עם היצרן, כפי שנעשה גם במקרה זה. המבקשים טוענים שיש לראות בייפוי הכוח שהוגש לתיק כראיה לכך שבקשת האישור הובאה לידיעת היצרן. המבקשים מדגישים שבנוגע להליך הריקול (Recall), הקשר בין המשיבות לא ניתן להתרה, כאשר במידע לנהג באתר היצרן, יש לשונית שעניינה מידע אודות הריקול (Recall), המוביל באופן אוטומטי וישיר לפירוט באתר היבואנית. אשר לטענה שהקשר נעשה בין חברה נוספת באירופה, נטען שהדבר לא נתמך בראיה או תצהיר כלשהו.

6. ברשות בית המשפט, ניתן להונדה זכות להשיב, והונדה חזרה והדגישה בטענותיה את העדר את הקשר הישיר בין החברות ואף הדגישה שיוזמת הליך הריקול (Recall) הייתה החברה האירופית, כפי שעולה מן ההודעה למשרד התחבורה. טענה זו לא נתמכה בתצהיר.

7. כל הצדדים הפנו לפסיקה עניפה כאשר כל אחד מהם פירש את הוראות הפסיקה בהתאם לנוחותו וטענותיו.

דין והכרעה

8. לאחר שעיינתי בעמדות הצדדים, במכלול המסמכים הטענות והפסיקה אליה הפנו, באתי לידי מסקנה שיש לקבל את הבקשה ולקבוע שניתן להמציא את בקשת האישור לחברת מאיר כנציגה מטעמה של חברת הונדה, זאת בשים לב למהות הסוגיה העומדת לדיון בבסיס התובענה הייצוגית ולעוצמת הזיקה בין חברת מאיר לחברת הונדה בנוגע לסוגיה זו. בהקשר זה, ניתן לקבוע שלחברת הונדה נוכחות קונסטרוקטיבית במדינת ישראל.

9. תקנות סדר הדין האזרחי מסדירות את אופן ותנאי המצאת תביעה לנמען המתגורר מחוץ למדינת ישראל. לענייננו, קובעת תקנה 163(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי: **"התגורר הנמען מחוץ לתחומי המדינה ויש לו בתחומי המדינה נציג מטעמו המייצג אותו באופן קבוע בקשר לענייניו בישראל, ניתן להמציא לנציג אם התביעה נוגעת לאותו עניין"**.

תקנה זו באה חלף תקנה 482(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, ושונה בניסוחה, בין היתר בכך, המונח "נציג" מחליף את המושג "מורשה בהנהלת עסקים"; ישנה דרישה שהנציג ייצג את הנמען "באופן קבוע" בקשר לענייניו בישראל; ונקבע שניתן להמציא לו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכונות ומשאיות בע"מ

מסמכים רק אם התביעה נוגעת ל"אותו עניין" שבו הנציג מייצג את הנמען (ראו: יששכר רוזן צבי, הרפורמה בסדר הדין האזרחי: מורה נבוכים (2021), ע"מ 555).

כעולה מיישומה של התקנה, המבחנים הקבועים בפסיקה ממשיכים לחול, תוך התייחסות לשוני הלשוני ולצורך לדייק ולמקד את הנדרש (ראו למשל לעניין זה, ת"צ (מחוזי מרכז) 11659-02-21 מירב נ' AB SKF חברה שוודית זרה (30.8.2021); ת"א (מחוזי ת"א) 3411-01-18 יוניטרוניקס (1989) (ר"ג) בע"מ נ' Micron Technologies Inc. (21.7.2021)).

לאחרונה התייחס בית המשפט העליון לפרשנות תקנה 163(ג) ולשוני הלשוני הקיים בין התקנות ומשמעותו אגב דיון בשאלה האם המצאה לחברת אם שהתאגדה בישראל לחברת בת זרה שלה, מהווה המצאה כדין ועמד על השוני בין נוסח התקנות החדשות והישנות - ואין אלא להביא את הדברים כלשונם:

"מכאן שבשלושת העניינים הללו, טיב הקשר, תחומי הקשר ומשך הקשר, מצא מחוקק המשנה לדייק ולמקד את הדרישה: לא כל מנהל או מורשה, אלא נציג מטעמו של הנתבע הזר; לא כל מי שעוסק בניהול אותו עסק או עבודה בתחומי ישראל, אלא רק מי שהוא מייצגו של הנתבע הזר בקשר לענייניו בישראל; לא די בכך שהקשר מתקיים באופן רגעי בהווה, אלא עליו להיות קשר מתמשך. חידוד זה של הדרישות יש לקרוא יחד עם תקנה 158(א) לתקסד"א החדשות, אשר אין לה מקבילה בתקסד"א הישנות. הוראה זו מלמדת כי לנגד עיני מחוקק המשנה עמדה לא רק תכלית היידוע, אלא גם תכלית רכישת הסמכות, וזאת בהינתן השימוש התכוף שנעשה בהסדר בו עסקינן לצורך המצאת כתב הטענות הראשון המוגש. השילוב בין הדברים מעמיד אותנו על הצורך לפרש את תקנה 163(ג) לתקסד"א החדשות בזהירות, תוך מתן משקל הולם לא רק לפסיקה המרחיבה שעסקה בפרשנות תקנה 482(א) לתקסד"א הישנות, אלא גם לשאלה אם מתקיימים בענייננו התנאים הממוקדים יותר שנקבעו בתקנה 163(ג) לתקסד"א החדשות, באופן המבטיח כי הכרה באפשרות של המצאה לנציג תגשים לא רק את תכלית היידוע, אלא גם את תכלית רכישת הסמכות על דרך של נוכחות קונסטרוקטיבית בישראל".

רע"א 3774/22 תרו תעשיה רוקחית בע"מ נ' משה הייט (25.10.2022) (להלן: "עניין תרו"),

השופט גרוסקופף הדגיש, שבנתיב שמעוגן כיום בתקנה 163(ג), דהיינו המצאה לנציג, השאלה שיש לבחון אינה עוצמת הזיקה שבין התביעה כלפי הנתבע הזר לבין מדינת ישראל (עניין העומד ביסוד חלק ניכר מהחלופות שבסעיף 166 לתקנות סדר הדין החדשות) ואף לא עוצמת הזיקה שבין התביעה כלפי הנתבע הזר לבין תביעה שהוגשה באותו כתב תביעה כלפי נתבע ישראלי (שאלה העומדת בלב תקנה 166(9) לתקנות סדר הדין החדשות).

השופט גרוסקופף קבע שהשאלה היחידה העומדת ביסוד תקנה 163(ג) היא עוצמת הזיקה שבין הנתבע הזר לבין מי שנטען כי הוא נציגו בישראל בקשר לעניינים בישראל בגינם הוגשה התביעה. זיקה זו צריכה לאפשר לייחס לנתבע הזר לפחות נוכחות קונסטרוקטיבית בישראל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכונות ומשאיות בע"מ

כב' השופט עמית, העיר שלטעמו הדין זהה בהתאם לתקנות החדשות ולתקנות הישנות, ולא ניתן להמציא לחברת האם הישראלית, כתב תביעה המיועד לחברה הזרה, מקום שבו אין לאותה חברה זרה פעילות משל עצמה בישראל ואולם ציין שאם המצב היה הפוך, קרי חברת האם הזרה הייתה מחזיקה חברת בת ישראלית הפועלת ומקדמת את עניינה של חברת האם בישראל, הרי שלחברה הזרה יש נציג בישראל בקשר לענייניה כאן. השופט עמית קבע שתקנה 163 (ג) לא באה לצמצם את הפרשנות המרחיבה שניתנה לתקנה 482 (א') בתקנות הישנות, אך גם אם לעניין הידוע לא חלו שינויים במבחנים, הרי שלצורך תקנה 163 (ג) לתקנות החדשות, יש לקחת בחשבון גם את נושא הקניית הסמכות לבית המשפט במדינת ישראל.

שני השופטים שכתבו עמדתם בעניין תרו, עמדו על כך שהפסיקה הקודמת עומדת בעינה, תוך שהשופט גרוסקופף ראה להפנות לנסיבות שנדונו בפסיקה קודמת, תוך הדגשה שעיון בה מעלה שראוי היה להסיק שם שהתקיימה פעילות עסקית של החברה הזרה במדינת ישראל, במישרין או באמצעות מנהל או מורשה (כך לדוגמה, התייחס כב' השופט גרוסקופף לפסיקה שניתנה בהקשרים הקרובים לענייננו ופרט שבעניין ג'נרל אלקטריק, המורשה עסקה בשיווק מוצרי הנתבעת במדינת ישראל (רע"א 39/89 General Electric Corp. נ' מגדל חברה לביטוח 16/2/1989) להלן: "עניין ג'נרל אלקטריק") ובענין כרמל דיירקט המורשה היא יבואנית ומשווקת של מוצרי הנתבעת בישראל (רע"א 7804/17 כרמל דיירקט בע"מ נ' R.H. PETERSON CO (28.12.2017) להלן: "עניין כרמל").

העולה מן האמור עד כאן, שבהתאם לפסיקה העדכנית יש לבחון את התקיימות המבחנים שנקבעו זה מכבר בפסיקה, תוך התייחסות להקניית הסמכות המתבקשת מתקנה 158 לתקנות סדר הדין האזרחי, בהתאם לה יש לבחון האם הקשר בין שתי החברות, בראי תכלית הידוע, מבסס את הנדרש לצורך החלת מרות בית המשפט במדינת ישראל על הנתבע.

10. אשר למבחנים הנדרשים, הרי שתקנה 163 (ג) לתקנות סדר הדין האזרחי כוללת שני תנאים, המקבילים בתוכם לאלו שנקבעו בתקנה 482 לתקנות הקודמות: תנאי אחד הוא שהתביעה תומצא ל"נציג" של הנתבע הזר, בעניין זה נבחן מבחן אינטנסיביות הקשר שבין הנציג לנתבע הזר. תנאי זה בא במקום התנאי לפי תקנה 482 לתקנות הקודמות, לפיו ההמצאה תהיה למורשה בניהול עסקים. התנאי השני הוא, כי התביעה תהיה ב"אותו עניין" שלגביו מתקיים תנאי הנציג. מבחן זה בא תחת "מבחן העסק" שנקבע לפי תקנה 482 לתקנות הקודמות.

המבחנים הינם מצטברים וניתן לכל אחד מהם משקל שונה. המבחן הראשון, העיקרי והמהותי מבין השניים, הוא קיומו של קשר אינטנסיבי דיו בין הנמען הזר לבין הגורם בישראל, עד כי ניתן להניח שהאחרון יביא לידיעתו של הראשון את דבר הגשתה של התביעה ואת תוכנה. התכלית המרכזית של התקנה, על פי הפסיקה, היא שהנתבע יהיה מודע על כך שהוגש נגדו הליך משפטי כמו גם על תוכנו. כך, למשל נפסק ש: "האינטנסיביות צריכה להיות ברמה כזו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכונניות ומשאיות בע"מ

שניתן להניח כי הגורם שנמצא בארץ יביא לידיעתו של הנתבע שבחול את דבר הגשתה של התובענה ואת תוכנה. הדרישה הנוספת בעניין עסק בישראל הינה דרישה משנית, במיוחד לאור העובדה שאין היא קשורה ישירות לסוגיה של העברתו של המידע הרלוונטי לנתבע. הדרישה בעניין העסק וניהולו בישראל אינה מציבה רף גבוה ובוודאי שאין חובה להראות שהניהול נעשה אך בישראל" (רע"א 8957/09 אוזן ואח' נ' קיובי ואח' (8.3.2011)).

מבחן האינטנסיביות משתנה בהתאם לנסיבות הספציפיות של המקרה, ולפיכך שאלת ברור תוקפה של ההמצאה אינה יכולה, בדרך כלל, להיחתך על יסוד ראיות בדיעבד על ידיעתו הקונקרטית של הנתבע על דבר ההליך שהוגש נגדו, אלא שיש צורך בהוכחה על קיומם של אותם נתונים אובייקטיביים, העושים את ההמצאה בת-פועל לפי התקנות (ראו: עניין ג'נרל אלקטריק וכך רע"א 2652/94 טנדלר נ' לה קלוב מדיטראנה (ישראל) בע"מ, פסקה 6 (25/8/94)). יש לתור אחר סממנים של שיתוף פעולה עסקי ולבחון האם הם מגיעים לדרגה שמאפשרת להניח, כעניין נורמטיבי, שמי שהומצא לו כתב הטענות יביא אותו לידיעת הנתבע הזר. גם אם אין ראיה חותכת לקשר אינטנסיבי, מצבור של סממנים שיתכן שאין בכל אחד מהם כדי להכריע, יכול ויוביל למסקנה שהתקיימו תנאי התקנה (עניין טנדלר, פסקה 7).

המבחן השני, מתמקד בדרישה שהמצאת התובענה לאדם או לתאגיד הנמצאים מחוץ לתחומי המדינה באמצעות נציג, תהא אם התובענה עוסקת באותו עניין בו מייצג אותו הנציג. תקנה 482 לתקנות הקודמות דרשה שהזהות בין התובענה למורשה תתקיים "בהנהלת אותו עסק או אותה עבודה" שבקשר אליו הוגשה התביעה. הפרשנות של המונח "עסק" שאומצה בפסיקה, פורשה כך שהוא מתפרש על מגוון רחב של פעילויות עסקיות. בפסיקה אף צוין, שגם לאחר התיקון נותר מבחן העסק מבחן משני בחשיבותו למבחן אינטנסיביות הקשר (עניין כרמל, פסקה 11). אולם, גם אם המבחן בשאלה מהו "עסק" הוא מרחיב, הרי שלאחר התיקון ברור כי נדרש שהמורשה יפעל מטעמו של הנתבע באותו עסק שבקשר אליו הוגשה התביעה (וראו, ת"א (מחוזי ת"א) 31872-04-15 Burleigh Inc. נ' נט פיי בע"מ, פסקה 27 (16.12.2015); ע"ר (מחוזי מרכז) 46733-02-17 HSBC Bank plc נ' בטר פלייס ישראל (ח.ת.) 2009 בע"מ, פסקה 15 (11.7.2017)).

11. יישום ההלכה בענייננו, מביאה לידי מסקנה שמתקיימים התנאים המאפשרים לקבוע עוצמת

זיקה מספקת בנוגע לעניין נושא התובענה בין שתי החברות ואבאר –

הבקשה לאישור, כמפורט כבר לעיל, עוסקת בעניין מרכזי אחד והוא פגם מובנה שנפל לטענת המבקשים באופנועים המיוצרים על ידי חברת הונדה הגורם לכך שקיימת בעיה בהתנעה כך שהאופנוע כבה תוך כדי נהיגה, שהצדיק אזהרת המשתמשים והליך ריקול (Recall) לאופנועים.

לא יכולה להיות מחלוקת שחברת הונדה העולמית היא יצרנית האופנועים, גם אם אלה משווקים לרחבי העולם באמצעות חברות שונות, לרבות החברה האירופית, שלפי הטענה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכונניות ומשאיות בע"מ

מוכרת את האופנועים לחברת מאיר ועומדת עמה בקשר ישיר. בהקשר זה, מקובל עלי התצהיר שצורף לתגובת חברת הונדה, שעה שהצדדים לא ביקשו לחקור את המצהירים. מעמדה של חברת הונדה הוא איפה מעמד של יצרן שאינו נמצא בקשר עסקי ישיר עם היבואן במדינת ישראל.

החוק הישראלי מקנה ליצרן הרכב מעמד מיוחד כאשר מדובר בפגמים בייצורו של דגם רכב ורואה בהקשר זה קשר ישיר בין היצרן לבין היבואן. כך בצו פיקוח על מצרכים ושירותים (יבוא רכב ומתן שירותים לרכב), תשל"ט-1978 נקבע בסעיף 16 (א) כדלקמן: **"גילה יצרן רכב מיובא פגמים בייצורו של דגם רכב ונתן להם פרסום בכל דרך שהיא, יזמין היבואן את כלי הרכב מן הדגם שייבא ושנתגלו בו הפגמים למוסכי השרות שלו לשם ביצוע תיקונים, החלפה או מתן טיפול כפי שקבע יצרן הרכב המיובא"**. הווה אומר, כאשר מדובר בפגם ברכב, קובע המחוקק עצמו קיומו של קשר ישיר ואינטנסיבי בין היצרן לבין היבואן מבלי לתת את הדעת האם הייבוא מתבצע דרך היצרן או צד שלישי. קביעה זו באה נוכח העובדה שהיצרן הוא זה האמון על מתן הוראות והנחיות במקרה של פגם בייצור דגם רכב.

על מהות וטיבו של הקשר בין היצרן ליבואן ולענייננו בין חברת הונדה לבין חברת מאיר בנוגע לפגם באופנועים ולהליך הריקול (Recall), ניתן ללמוד גם מתגובת חברת מאיר לבקשה לאישור התובענה הייצוגית ותמליל השיחות שנוהלו עם נציגיה. בתגובת חברת מאיר החברה היחידה שמוזכרת הינה חברת הונדה – יצרנית הרכב (להבדיל מהחברה האירופית). חברת מאיר עומדת על כך שחברת הונדה יצאה בקריאה חוזרת ריקול (Recall) שהפסיקה לחלוטין את התופעה. עוד נרשם שחברת מאיר המתינה להכרזה ואף עדכנה בכך את המבקש-2. מוסיפה חברת מאיר ומדגישה: **"תקלות ותופעות המתגלות לאחר שיוקו של דגם חדש הן דבר ידוע ונפוץ, החוק בישראל ער לכך ומסדיר באופן ממצה את הטיפול בהן, והסמכויות הנוגעות לכך נתונות בחוק ליצרן הרכב ולא ליבואן (היבואן הוא זה שמבצע בפועל את ה- Recall – על פי הוראות היצרן ועל-חשבונו, לאחר שהיצרן מכריז על ה- Recall ופועל לספק את הציוד והוראות הטיפול)"** (סעיף ד' לתגובה). בהמשך מתארת חברת מאיר באריכות כיצד היצרן הפיץ את העדכון לתוכנה שפתר את הבעיה.

בסעיף 17 לתגובה, מוסיפה חברת מאיר ומבהירה: **"בהתאם לנהלי העבודה המקובלים, "מאיר" יידעה את הונדה על התלונות שהתקבלו, וטיפלה בכל מקרה ומקרה לפי הנחיות שקיבלה ממנה... בשלב מסוים ניכר היה כי הונדה מכירה את התופעה וכל החלה בתהליך שמטרתו לספק לה פתרון. כפי שנראה, הונדה כיצרנית של האופנועים היא המוסמכת בדיון (וגם זו שיש בידה כלים רלבנטיים) לבצע את התהליכים הנדרשים ובסיומם לספק את החלפים ויתר הכלים הנדרשים לביצוע הקריאה החוזרת, והיא היחידה המוסמכת להודיע על קריאה כזאת. עם השלמת התהליכים שנדרשו שחררה הונדה את עדכון התוכנה, הודיעה על הקריאה החוזרת, והעבירה לידי "מאיר" את הכלים הנדרשים (ובהם עדכון התוכנה) בצירוף**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכונניות ומשאיות בע"מ

הוראות הטיפול ועוד כהנה וכהנה אמירות דומות. כך גם בשיחות המוקלטות, מפנה נציגת חברת מאיר שוב ושוב ליצרן ולקשר עמו. החברה האירופית כלל לא מוזכרת בתגובה לבקשה לאישור או בשיחות המוקלטות.

יודגש שחברת מאיר לא צרפה תצהיר לתגובתה ולא הכחישה את הקשר הישיר עם היצרן במקרה של פגם בייצורו של דגם רכב וקבלת הנחיות ישירות הימנו.

משמע, גם בהינתן העובדות להם טוענת חברת הונדה, לפיהן הקשר הישיר בעניין רכישת כלי הרכב, שיווקם, הקשר החוזי והכספי נעשה עם החברה האירופית, לא כך הוא לגבי פגם נטען בייצור הרכב – במקרה כזה, הקשר הישיר, מכוח צו הפיקוח וכפי שעלה מטיעוני כל הצדדים הוא ישירות עם היצרן. במקרה כזה, ולצורך בירור הליך משפטי מסוג זה, ניתן לקבוע שהיבואן משמש נציג מטעמו של היצרן, המייצג אותו באופן קבוע בקשר לעניין זה – פגם בייצור של דגם רכב במדינת ישראל.

קביעה זו מתיישבת הן עם המבחנים של תקנה 163 (ג) והן עם תקנה 158 לתקנות סדר הדין האזרחי, הקובעת שמטרת ההמצאה של כתב הטענות הראשון, הינה לא רק להביא לידיעתו של הנמען את תוכנו של מסמך שנדרש שיהיה בידיעתו אלא גם להחיל על הנמען את מרות בית המשפט. כאשר מדובר בפגם בייצורו של דגם רכב, נוכח אחריותו הישירה והבלעדית של היצרן, כך בהתאם לצו הפיקוח וכך גם אליבא דיבואן, מן הראוי לקבוע שקיימת מרות בית המשפט ואין להכביר קשיים על מי שמבקש לברר תובענות מסוג זה.

היצרן ולענייננו חברת הונדה, אינה מכחישה את אחריותה במקרה של פגם בייצורו של דגם רכב, אינה מכחישה שהנושא טופל על ידה ואמור להיות מטופל על ידה ומבחינה זו עליה לצפות כי תתבע ויתנהל נגדה הליך במדינה אליה משווקים כלי הרכב המיוצרים על ידה, וכי כתבי בי-הדין יומצאו לה באמצעות היבואן, זאת גם בהעדר קשר ישיר בעניין שיווק כלי הרכב בינה ובין היבואן.

בהקשר זה, נדמה שיש לקבוע נורמות שלא יהא בהן כדי להכביד על בירורן של תביעות מסוג זה. למול חוסר הנוחות של היצרן בהשתתפות מרות בית המשפט הישראלי, מכוח סעיף 163 (ג) בהינתן שפת כתבי הטענות ומכלול המשמעויות הדיוניות הכרוכות בכך, עומדת הזכות הבסיסית של הצרכנים לברר הליכים שעשויים להיות הרי גורל ובעלי משמעות בטיחותית בעניין כלי רכב. יודגש שבאמור אין כדי לקבוע מסמרות בהליך זה ולא נעלמו מעיני מלוא הטענות שפורטו בתגובת חברת מאיר לעניין צדקת הבקשה, בכך ידון בית המשפט המנהל את ההליך. הדברים נאמרים אך בן העקרוני של הקשר בין היצרן לבין היבואן במקרה של טענה לעניין פגם בייצורו של דגם רכב.

תמיכה באמור עד כאן יש בקשר הישיר הניכר באתרי האינטרנט של שתי החברות, לעניין תביעה ייצוגית קודמת שנעשתה והליכי הריקול (Recall) גם בעניין האופנועים בהם עוסק הליך

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכונות ומשאיות בע"מ

זה. בהקשר זה, קיים קשר ישיר אינטנסיבי רצוף ומספק כדי לקבוע את הקשר בין החברות ואת סמכות בית המשפט לדון בהליך.

כך קבע גם בית המשפט עת באו לפניו מקרים דומים. כך נקבע שמסירת תובענה ייצוגית לחברת צ'מפיון בעבור חברות אאודי ופולקסווגן בטענה שבכלי הרכב שיוצרו על ידי השתיים האחרונות הותקן מנוע פגום היא מסירה כדין (ת"צ (מחוזי מרכז) 22585-07-15 **תאופיק נסאר נ' צ'מפיון מוטורס ישראל** (נבו 06.12.2015); ערעור על החלטה זו נדחה (רע"א 77/16 צ'מפיון מוטורס בע"מ נ' תאופיק נסאר (24/1/16)).

במקרה אחר נקבע שיש להכיר ביבואנית רכב כמורשית מטעם היצרן, תוך שנדחתה טענת היבואנית שהקשר עם היצרן נעשה באמצעות גורם שלישי. עוד נפסק שלא ניתן לקבל טענה לפיה משווק רכב המטפל בין היתר בקריאות תיקון מטעם היצרן (Recall) אינו מצוי בקשר אינטנסיבי עם היצרן (ת"צ (מחוזי מרכז) 29366-08-16 **שי חורש נ' polaris Industries Inc** (27.05.2018)).

ערעור על החלטה זו נדחה כאשר במסגרת הערעור התייחס בית המשפט לכך שהיבואנית מציגה את עצמה כיבואנית של רכבי היצרנית והתייחס לפעולות היבואנית עם התגלות הליקוי. בית המשפט לא ראה ליתן שם משקל מכריע לטענה שלא קיים הסכם בין היבואנית לבין היצרנית (בדומה לענייננו), ולמד על הקשר באמצעות ראיות אחרות (ע"ר (מחוזי, מרכז) 37363-06-18 **ד.ל.ב. מוטו בע"מ נ' חורש** (14/11/18)).

לא נעלמה מעיני פסיקה אחרת אליה הפנו המשיבות, אולם ניכר שפסיקה זו לא עסקה בעניין פגם בייצור כלי רכב דווקא לגבי קיים צו הפיקוח (כך לדוגמה, המשיבות הפנו לת"צ (מחוזי ת"א) 1634-05-11 **אוהד פינצ'בסקי נ' ישפאר מוצרי צריכה בע"מ** (נבו 04.04.2013)), שם נפסק שאין בהשתייכותן של סוני יפן וסוני אירופה לאותו קונצרן, כדי להעיד על קשר עסקי של ישפאר, המורשה, עם שתיהן, כן נקבע שנקיטת הליכים משפטיים ביחד עם חברה מסוימת מתוך הקונצרן אינה מעידה בהכרח על קשר עסקי עם חברה אחרת באותו קונצרן. עם זאת, בשונה מענייננו, באותו מקרה החברה אליה התבקש להמציא את בקשת האישור – סוני יפן, איננה היצרנית של המוצר הפגום הנטען לגבי, וכן נקבע שאין לישפר כל קשר עסקי או אחר עם סוני יפן). גם פסק הדין **בעניין תרו** שצוטט לעיל, אינו יכול להכתיב את התוצאה בענייננו, שעה ששם מדובר היה בנסיבות שונות לגמרי שאינן נוגעות למקרה הפרטני של יצרן רכב למול יבואן רכב אגב טענה של פגמים בייצורו של דגם רכב.

מכל מקום גם אם אצא מתוך הנחה שקיים חוסר אחידות מסוים בפסיקה בהקשר זה, הרי שכל מקרה מוכרע בהתאם לנסיבותיו ודעתי נוטה לדעה הסבורה שכאשר המדובר בפגם בייצורו של דגם רכב ובנסיבות בהן שוכנע בית המשפט שהטיפול נעשה באופן ישיר על ידי היצרן, ניתן לקבוע שמתקיימים התנאים להחלת סעיף 163 (ג) לתקנות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 3248-08-21 אוריון ואח' נ' "מאיר" חברה למכונניות ומשאיות בע"מ

סוף דבר

12. במכלול הנסיבות שפורטו, כאשר הוכח להנחת הדעת קשר ישיר, אינטנסיבי ומספק בין החברות בנוגע לעניין הספציפי לגביו עוסקת בקשת האישור, יש לקבוע שמתקיימים תנאי סעיף 163 (ג) לתקנות וכי ליצרן נוכחות קונסטרוקטיבית במדינת ישראל בנוגע לפגמים בייצורו של דגם רכב שהוא אחראי על ייצורו.

13. אעיר שטענת המשיבות בנוגע לכך שהבקשה לא נתמכה בתצהיר אינה יכולה להביא לדחייתה אך מטעם זה, שכן העובדות הן בידיעת המשיבות וטענות המבקשים הן על פי פרטים ומסמכים שצורפו לבקשה, מה גם שהמבקשים בתשובתם לתגובה הפנו וצרפו את התצהיר שצורף לבקשה לאישור.

14. משכך נקבע שחברת מאיר הינה הנציג מטעמה של חברת הונדה בעניין נושא הבקשה לאישור ויש להכיר בהמצאה שבוצעה לה כהמצאה כדין בהתאם לתקנה 163 (ג) לתקנות סדר הדין האזרחי.

15. בהינתן שהתיק מנותב לשופט וקבוע מועד לדיון, החלטה זו תובא בפני השופטת המנהלת את ההליך לצורך מתן הנחיות נוספות בנוגע למועד התשובה של חברת הונדה ומועד הדיון.

16. אשר להוצאות, שעה שבאי-כוחה של חברת מאיר הודיעו למבקשים כבר עם המצאת הבקשה המתוקנת לאישור שאינם רואים את עצמם כמוסמכים לקבל את כתבי הטענות בעבור חברת הונדה, היה על המבקשים לפנות לבית המשפט בבקשה זו ולא לעכב את בירור העניין עד שביית המשפט יורה להם לעשות כן. בהינתן האמור, בשים לב להיקף כתבי הטענות, להיקף הדיון ולסוגיה העומדת על הפרק, אני מוצאת לנכון לפסוק הוצאות בשיעור מתון יחסית, כך שכל אחת מן המשיבות תשאנה בהוצאות המבקשת בסך של 4,000 ₪.

זכות ערעור כדין לבית המשפט המחוזי.

ניתנה היום בסמכותי כרשמת, ב' טבת תשפ"ג, 26 דצמבר 2022, בהעדר הצדדים.

אורלי מור-אל, שופטת

